

Jasiuk, Jerzy

Historia zakładu przemysłowego : wielkiego przedsięwzięcia inżynierskiego

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 31/3-4, 942-943

1986

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dzięki staraniom przewodniczącego Zarządu Zespołu został odznaczony Medalem Akademii Medycznej w Łodzi prof. dr Wolfram Kaiser z Halle z okazji 15-lecia współpracy naukowej Łódzkiej Sekcji Historii Farmacji z historykami farmacji z uniwersytetu w Halle.

W okresie sprawozdawczym wielu historyków farmacji uzyskało odznaczenia państwowe bądź resortowe czy regionalne. W grudniu 1984 r. miała miejsce w Warszawie uroczystość jubileuszowa czasopisma „Farmacja Polska”. Przez 40 lat swego istnienia zamieściło ono na swoich łamach wiele prac z zakresu historii farmacji, a także prowadziło dział kronikarski. Z tej okazji zostało wyróżnionych wielu korespondentów i recenzentów tego pisma, m.in. historyków farmacji.

Dzięki pomocy Zrzeszenia PZF Cefarm zrealizowano cykl filmów o zabytkach aptekarstwa polskiego. Kontynuowana była akcja popularyzacji ochrony od zniszczenia różnych przedmiotów zabytkowych aptekarstwa.

Można zatem stwierdzić, że działalność Zespołu Sekcji Historii Farmacji w okresie sprawozdawczym była owocna i pełna zaangażowania.

Jadwiga Brzezińska
(Kołobrzeg)

HISTORIA ZAKŁADU PRZEMYSŁOWEGO — WIELKIEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA INŻYNIERSKIEGO

Historia poszczególnych zakładów przemysłowych oraz wielkich budów stanowi temat, który budzi coraz szersze zainteresowanie zarówno z uwagi na wartości społeczne dla określonych środowisk zawodowych, jak i znaczenie w zakresie gromadzenia i utrwalania materiałów informacyjnych dla prac nad dziejami przemysłu i techniki.

Mając na celu pogłębianie tego zainteresowania, a przede wszystkim rozwój opracowań w omawianej dziedzinie, Polskie Towarzystwo Historii Techniki ogłosiło u schyłku 1984 r. konkurs pod hasłem: „Historia zakładu przemysłowego — wielkiego przedsięwzięcia inżynierskiego opracowana w latach 1944—1984”. Zadaniem konkursu było więc nie tylko inspirowanie nowych opracowań, lecz równoległe zebranie i ocena możliwie reprezentatywnego zbioru opracowań powstałych w latach powojennych.

Konkurs miał charakter otwarty: opracowania zgłaszali autorzy, zainteresowane zakłady produkcyjne, przedsiębiorstwa, instytucje i uczelnie, członkowie i komórki organizacyjne stowarzyszeń naukowo-technicznych i oczywiście członkowie Polskiego Towarzystwa Historii Techniki. Regulamin konkursu umożliwiał udział zarówno prac wydanych drukiem, w tym w formie powielonej, jak i przedstawionych w maszynopisie, a nawet rękopisie (były tego typu opracowania z grupy niezmiernie starannie prowadzonych kronik zakładowych np. *Kronika Rejonu Dróg Publicznych w Krakowie*). Objętość prac nie była ograniczona.

Rezultaty konkursu należy ocenić jako bardzo pozytywne i to nie tylko z powodu liczby nadesłanych prac (łącznie 169), która przekroczyła początkowe oczekiwania. Wśród tych prac wiele wyróżniało się wysokim poziomem merytorycznym i zawartością informacyjną — tak, że Jury, pracujące pod przewodnictwem prof. dra Jana Pazdura musiało poświęcić wiele czasu na wytypowanie kandydatów do nagród.

Po kolejnych eliminacjach Jury postanowiło przyznać:

I nagrodę, w wysokości 50 tys. zł: J. Gramatyce, Z. Kozłowskiemu, W. Musielakowi, L. Pluteckiemu i L. Wojnowskiemu za pracę: *Bełchatów — wykorzystana szansa*;

dwie nagrody II, w wysokości 25 tys. zł: W. Iwanowowi za pracę: *Szkic monograficzny dróg publicznych regionu białostockiego od wieku XII do 1951 r. oraz dróg państwowych od 1952 do 1975 r.* i Z. M. Stadnickiemu za pracę: *Kalendarium z kart historii Zakładów Porcelany Cmielów*;

dwie nagrody III, w wysokości 15 tys. zł: Z. Walentowiczowi za pracę: *Państwowe Zakłady Inżynierii* i J. Piłatowiczowi za pracę: *Dzieje elektryfikacji Warszawy*;

nagrodę ufundowaną przez redakcję tygodnika „Polityka”, w wysokości 35 tys. zł, W. Końskiemu za pracę: *Petrochemia Płock 1960—1985*;

nagrodę ufundowaną przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego, w wysokości 20 tys. zł, E. Wilczokowi za pracę: *150 lat hutnictwa metali nieżelaznych w Szopienicach*;

nagrodę ufundowaną przez Muzeum Techniki, w wysokości 10 tys. zł, J. L. Adamczykowi za pracę: *Fabryka tektury w Dołach Biskupich, dawniej Witulin*;

nagrody ufundowane przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych: w wysokości 20 tys. zł K. Kossowskiej za pracę: *Fabryka szkła, kryształów i szyb do okien Ignacego Hordliczki*; w wysokości 10 tys. zł St. Otermanowi za pracę: *Stare i nowe dzieje eksploatacji i obróbki wapieni pińczowskich oraz marmurów kieleckich*; w wysokości 10 tys. zł H. Hetmanowi za pracę: *Bydgoskie Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej*; w wysokości 10 tys. zł M. Zakrzewskiemu za pracę: *Wołomin — huta, ludzie i miasto*;

nagrody ufundowane przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji: w wysokości 15 tys. zł W. Podgórskiej za pracę: *Kronika Rejonu Dróg publicznych w Krakowie*; w wysokości 10 tys. zł L. Grabowskiemu za pracę: *XXX lat działalności Biur Projektów Dróg i Mostów — Transprojekt 1951—1981*; w wysokości 10 tys. zł L. Sulotowi za pracę: *Historia drogownictwa Lubelszczyzny do roku 1983*; w wysokości 15 tys. zł Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Poznaniu za pracę: *Przegląd 20-letniego dorobku dróg państwowych w Wielkopolsce, Wielkopolska eurostrada, Budowa wylotu zachodniego w ciągu trasy E-8 na odcinku Poznań—Tarnowo Podgórskie, Budowa trasy E-8 w latach 1974—1975*.

Jak wynika choćby z wykazu nagrodzonych, nadesłane na konkurs opracowania reprezentowały różne dziedziny techniki i przemysłu, przy czym stosunkowo największa liczba tych opracowań dotyczyła górnictwa, hutnictwa, drogownictwa, przemysłu spożywczego, przemysłu materiałów budowlanych oraz mechanizacji rolnictwa.

Rozdanie nagród, połączone z uroczystym zakończeniem konkursu, odbyło się 2 kwietnia 1986 r. w sali im. Jerzego Bukowskiego w Domu Technika w Warszawie. Uroczystość rozpoczęły przemówienia: prezesa PHTT — prof. dra Alfreda Wiślickiego i prezesa NOT — prof. dra Jana Kaczmarka. Następnie po rozdaniu nagród prof. dr Jan Pazdur wystąpił z wypowiedzią na temat znaczenia konkursu dla historii techniki i przemysłu, a inż. Jerzy Jasiuk na temat znaczenia konkursu dla techniki i gospodarki.

Współorganizatorami konkursu obok Polskiego Towarzystwa Historii Techniki były: Naczelna Organizacja Techniczna, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Redakcja „Polityki”.

Polskie Towarzystwo Historii Techniki planuje w przyszłości organizowanie następnych tego rodzaju konkursów, ale już wyłącznie dla prac specjalnie na konkurs napisanych.

Jerzy Jasiuk
(Warszawa)